

Nr 264.

Av herr **Öhman m. fl.**, *angående vissa ändringar i lagen om polisväsendet i riket.*

Genom motion nr 85 i andra kammaren vid fjolårets riksdag krävde den kommunistiska gruppen sådan ändring i lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, att de kommunala myndigheterna skulle tillerkännas rätten att själva välja och bestämma antalet polismän och fjärdingsmän inom respektive polisdistrikt, samt att förpliktelsen för vissa städer och köpingar att hålla reservpolis skulle bortfalla och stadganden införas i polislagen om förbud för polisens användande mot arbetare vid arbetskonflikter. Denna framställning avslogs av riksdagen.

Detta förhållande utgör emellertid ingen anledning för oss att frångå vårt av stora arbetargrupper uppburna krav på en förändring i den nuvarande polislagen, som i sin helhet är reaktionär och som på mycket viktiga områden fråntagit kommunerna självbestämmanderätten och i stället lagt den i polischefernas och de administrativa myndigheternas händer, varför vi ånyo förelägga frågan riksdagens prövning.

Enligt lagens bestämmelser åligger det kommunerna att anställa polismän i den omfattning, som erfordras för »polisverksamhetens ombesörjande», men det tillkommer icke kommunerna att själva avgöra vilket antal polismän, som för detta ändamål erfordras, utan bestämmanderätten i detta fall har lagts i länsstyrelsernas och regeringens händer.

Om en polischef eller polismyndighet kräver större polisstyrka än vad den kommunala myndigheten anser nödvändig, så kan vederbörande med stöd av polislagen åläggas anslå medel till anställande av ytterligare det antal polismän, som de högre myndigheterna bestämma. Detta utan att de kommunala myndigheterna, som ju närmast borde kunna bedöma, huruvida en förstärkning av polisbevakningen överhuvud taget är av behovet påkallad, finna en sådan åtgärd erforderlig. En rad exempel skulle kunna anföras från landskommuner och städer, där polischeferna mot de kommunala myndigheterna genomdrivit utökning av poliskåren.

Det är emellertid inte nog med att kommunerna berövats rätten att själva bestämma vilket antal polismän som anses erforderligt. De ha också fråntagits möjligheten att själva välja och anställa de polismän, som skola tjänstgöra i kommunen. Kommunernas roll inskränker sig praktiskt taget till att bidra med avlönning; i övrigt skola de vara utan avgörande inflytande över poliskårens rekrytering. Detta medför bl. a. att rekryteringen av polismanskapet inte alltid sker med utgångspunkt från vederbörandes lämplighet för sitt uppdrag utan många gånger från helt andra utgångspunkter. Samma kan i stort sett sägas gälla

beträffande frågan om tillsättande av fjärdingsmän. Där har visserligen kommunerna den formella rätten att välja, men i sista hand är det ju också här länsstyrelserna, som bestämma. Det heter i lagen »att den sålunda valde skall av länsstyrelsen förordnas till fjärdingsman, där icke särskilda skäl annat föranleda». Ytterst ligger alltså även här avgörandet i länsstyrelsens händer, något som den praktiska erfarenheten visat icke alltid har de bästa följder.

En annan bestämmelse i den nuvarande polislagen, där dess klasskaraktär klart framträder, är bestämmelsen om att vissa städer och köpingar äro förpliktigade att hålla ett visst antal s. k. reservpolis, vars förnämsta uppgift den praktiska erfarenheten visat vara att vid arbetskonflikter vakta strejkbrytare och således aktivt deltaga på arbetsköparnas sida i kampen mot de organiserade arbetarna. Arbetsköparnas möjligheter att för sina klassintressen utnyttja poliskåren har inför hela landet senast exemplificerats under chaufförstrejken i Huvudsta, där bussägarna med stöd av polislagen kunde rekvirera polismän till vakttjänst åt strejkbrytarna. Denna bestämmelse i polislagen, som möjliggör för arbetsköparna att direkt för sina klassintressen mobilisera polismakten, är en utmaning mot arbetarna och mynnar i sina konsekvenser ut i den väpnade kampen vid arbetsplatserna mellan arbetsköparna och arbetarna, i vilket samhället står till tjänst åt arbetsköparna med väpnad polismakt. Bestämt förbud för polisens användning mot arbetarna vid arbetskonflikter bör därför införas i polislagen, liksom bestämmelsen om förpliktelsen för vissa städer och köpingar att hålla s. k. reservpolis bör utgå.

När vi resa dessa krav, äro vi fullt medvetna om att ett bifall till dem icke löser frågan om arbetarklassens rättssäkerhet och skydd mot övergrepp från polismaktens sida, varpå de senaste årets händelser givit så många upprörande exempel, utan att därtill fordras framför allt andra åtgärder, som måste lösas av arbetarna själva genom deras egna organisationer.

I anslutning till vad vi anfört hemställa vi,

1) att riksdagen måtte besluta i skrivelse till regeringen an- hålla om förslag till sådan ändring i lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, att de kommunala myndigheterna med- givas rätten att själva välja, anställa och bestämma antalet polismän och fjärdingsmän, som inom respektive polisdistrikt kunna anses erforderliga;

2) att förpliktelsen för städer eller kommuner att hålla s. k. reservpolis bortfaller och stadgande införes i polislagen om för- bud för polisens användning mot arbetarna vid arbetskonflikter.

Stockholm den 21 januari 1930.

Oscar Öhman.   *Viktor Herou.*   *Aug. Spångberg.*   *K. Kilbom.*

Verner Karlsson.   *Edoff Andersson.*   *Nils Flyg.*   *J. P. Dahlén.*